

Mittetulundusühingu Turvaline Eesti hindamisaruanne

Sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma kvaliteedihindamine

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	Mittetulundusühing Turvaline Eesti
Veebilehe aadress	https://sites.google.com/view/turvaline-eesti
Kontaktisik koolitusasutuses	Sergei Jakovlev
Hindamiskomisjon	Kaisa Rentel, Kädi Alanurm
Hindamisperiood	10.10.2022-13.04.2023
Valimi õppekavad	“Tugiisiku koolitus” Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekavaarendus ja õppekava	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
3. Koolitajad	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on täidetud</i>

Õppekavarühma sotsiaaltöö ja nõustamine õppekavade hindamine

Tõendid

- Koolitusasutuse saadetud õppekava (1.11.2022)
- Koolitusasutuse eneseanalüüsivorm
- Veebivestluse protokoll
- Ühe koolitaja CV
- Kaks kirjalikku tagasisidekirja koolitatavatel

1. ÕPPEKAVAARENDUS JA ÕPPEKAVA

1.1. Õppekava on tõenduspõhine ja ajakohane.

Õppekavas on toodud välja, et õppekava arenduse aluseks on Sotsiaalhoolekande Kutsenõukogu 15.04.2021 otsus nr 19 ja Kutsestandard Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 ja selle kuus spetsialiseerumist. Vestlusest ja eneseanalüüsist selgus, kuidas jõuti sihtrühmale niisuguse koolituse pakkumiseni - sisendi andsid koolitusasutuse endised naissoost õppijad teistelt erialadelt ja naised, kellel on endal erivajadusega lapsed. Koolitust sooviti venekeelsena. Seejärel koolitusasutus analüüsis erinevaid uuringuid antud valdkonna vajaduste kohta (nt OSKA). Sellest lähtuvalt loodi erivajadustega laste tugiisikute õppekava, mida asutuse esindajate sõnul vaadatakse regulaarselt üle peale iga koolituse lõppu. Samas õppekavast ei selgu, et tegemist oleks lastele spetsialiseerunud tugiisiku koolitusega.

Veebivestlusel toodi välja, et antud õppekava pandi kokku arutelu tulemusena koolitusasutuse ja koolitajate vahel, kus arutati, mida võiks õpetada ja millised on koolitajate teadmised ning oskused. Koolitusasutus täpsustas, et väljastpoolt eksperte õppekava koostamisse pole kaasatud. Seega õppekava väljatöötamise ja arendamisega on küll tegeletud: kaasatud on koolitajaid õppe protsessi arendamisse ja arvestatud tööturu trendidega, kuid arenduses pole arvestatud erinevate sisenditega (nt valdkondlikud trendid, valdkondlike ekspertide kogemused, valdkonna tööandjate vajadused).

Õppekavas on viide, et pärast koolituse läbimist on võimalik taotleda Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 kutsetunnistust. Selleks on vaja sooritada kutseksam. Seega kui õppekava üheks eesmärgiks on kutseksamiks ettevalmistus, siis peaks koolitusasutus õppekava arendamisel väga täpselt kaardistama kutsestandardis sisalduva ja kutseksamil nõutava ning lähtuma neist õpiväljundite määratlemisel. Hindamisele esitatud õppekava põhjal on õppekavas teemadena üles loetletud küll kutsestandardi kohustuslikud kompetentsid, kuid kõik need ei kajastu õppekava õpiväljundites. Näiteks „kliendi sotsiaalsete oskuste arendamine“ on küll koolitusel teemaks, kuid sellega seonduvaid teadmisi ja oskusi õpiväljundid ei sisalda ja järelikult nende omandamist ei hinnata. Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti kutse tugiisiku spetsialiseerumiste kutsekomisjoni 9.06.2021 otsusega on sätestatud nõuded

kutseeksamiks ette valmistavale koolitusele, kuid antud koolitus neid ei täida, kuivõrd koolitus ei sisalda 80 tundi juhendatud praktikat.

Vestlusest koolitusasutusega ning eneseanalüüsist selgus, et eelkõige lähtus koolitusasutus nõudlusest tööturul ja kokkuleppes olemasolevate koolitajatega nende pädevuse piires, mille kohta siiski komisjonil ei õnnestunud saada täielikku ülevaadet.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Soovitame õppekava arendamisel kaasata lisaks koolitajatele ka teisi valdkonna eksperte, koostööpartnereid, et õppekava oleks vastavuses tööjõuturu vajadustega, ning sisulisemalt läheneda kutsestandardile ja selle spetsialiseerumisele, et õppekava oleks piisav läbimaks edukalt kutseeksamit. See loob parema võimaluse pakkuda koolitust, mis vastab reaalsele tööandjate ootustele ja vajadustele.

1.2. Õppekavade arendamine arvestab koolituse sihtrühma vajadusi.

Õppekavas on välja toodud, et sihtgrupiks on keskharidusega täiskasvanud inimesed, kellel ei ole töötamise piiranguid lähtuvalt lastekaitseseaduse § 20 ning sotsiaalhoolekande seaduse § 25 lõike 2 punktis 1 esitatust ja kes soovivad omandada uusi teadmisi ja oskusi või täiendada varem omandatud teadmisi ja oskusi sotsiaaltöö valdkonnas ja soovivad tööle asuda siinses sotsiaalhoolekande süsteemis tugisikuna. Samas veebivestlusest ja eneseanalüüsist selgus, et õppekaval on spetsialiseerumine tugisikutele, kes hakkavad tööd tegema erivajadustega lastega. Täienduskoolituse standardi §2 punkt 4 ütleb, et kui täienduskoolituse eesmärk on kutsestandardis või tasemeõppe õppekavas sisalduvate kutse-, ameti- või erialase kompetentside omandamine, viidatakse õppekava eesmärgis asjaomasele kutsestandardile ja selle kutsetasemele või õppekavale ja loetletakse asjaomased kompetentsid. Võrreldes kutsestandardit ja õppekava selgub, et õppekava õpiväljundid ei kata kõiki kutsestandardi kohustuslike kompetentse. Kuna antud kutsestandardi alusel on võimalik sooritada kutseksam ühe spetsialiseerumisega, peaks õppekava puudutav info selgelt välja tooma spetsialiseerumise. Kuivõrd õppekavast selgub, et koolitus valmistab ette kutseeksamiks, on sihtrühmal vajadus omandada kõik kutseksami kohustuslikest ja spetsialiseerumise kompetentsidest tulenevad õpiväljundid antud spetsialiseerumise raames. Hetkel koolitusasutus ei arvesta selle vajadusega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekava arendamisel ei ole piisavalt arvestatud selle sihtrühma vajadustega, kes soovib omandada kutsetunnistust ja Eesti sotsiaalhoolekande süsteemis tugisikuna tööle asuda. Komisjon soovib koostada õppekava vastavalt ühele kutsestandardi spetsialiseerumisele nõnda, et see kataks õpiväljunditena kõik standardi kohustuslikud ja valitud spetsialiseerumise kompetentsid ning sisaldaks samuti kutseksamile pääsemise eelduseks olevat 80 tundi juhendatud praktikat.

Arenguvõimalus

- 1) Koolitusasutus on välja toonud õppekavas punkti 5 alusel *Koolituse alustamise tingimused*, et koolitusele tulles ei tohi olla töötamise piiranguid lähtuvalt lastekaitseseaduse § 20 ning

sotsiaalhoolekande seaduse § 25 lõike 2 punktis 1 esitatust. Komisjon juhib asutuse tähelepanu asjaolule, et mainitud seadusandluse punktid on küll takistuseks tugiisikuna töötamisele ja kutsetunnistuse taotlemisele, aga ei takista inimesel osalemast koolitusel ja omandamast koolitusel õpitavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid. Küll peab komisjon oluliseks, et iga potentsiaalne koolitusel osaleja oleks antud töötamise piirangutest teavitatud.

1.3. Õppekavarühma õppekavade erinevad osad (pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, teemad, meetodid, hindamine, iseseisev töö) moodustavad sidusa terviku ja toetavad õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist.

Vestlusel selgus, et koolitus on spetsialiseerumisega erivajadustega laste tugiisikutele. Seega õppekava pealkiri praegusel kujul Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 "Tugiisiku koolitus" on eksitav ja jääb õppija jaoks liiga üldiseks ning tekitab valesid ootusi õppe osas. Hetkel võib (potentsiaalsel) õppijal jääda mulje, et õppes ta omandab kõik kuus spetsialiseerumist.

Õppekavas kirjeldatakse eesmärgi all, kuhu jõutakse tugiisiku õppe lõpuks: "Koolitus annab oskused töötamiseks tugiisikuna, mille eesmärk on kliendi sotsiaalsete oskuste ja tegevusvõime arendamine, säilitamine ja toetamine, juhendamine ja toetamine igapäevaelu toimingutes, toetamine võimetekohasel panustamisel ühiskonda ja asjaajamise korraldamisel." Vestlusel selgus, et õpe on spetsialiseerunud erivajadustega laste tugiisikutele. Osa õppekava õpiväljundeid saab saavutada praktika käigus, kuid nende omandamist ei saa lubada õppijale auditoorse õppe raames. Samuti juhime tähelepanu, et vastavalt Täienduskoolituse standardile: *kui koolituse eesmärk on anda õppijale õigus valdkonnas tegutsemiseks või vastava õiguse taotlemiseks, siis see märgitakse õppekavas eesmärgina ning õppekava koostamisel arvestatakse õigusaktides sellele koolitusele sätestatud nõuetega ning õpiväljundid ja hindamine on kooskõlas kutseeksami nõuetega ja hindamisstandardiga (https://www.eswa.ee/wp-content/uploads/2021/04/KA-kord-sots.-ja-tervishoiuvaldkonna-spetsialisti-kutse-tugiisiku-spets-le_15.04.2021.pdf ja [STHS hindamisstandard TASE4_18.04.2022.pdf](#).)*

Vestlusel selgus, et selliseid õppekavas välja toodud õpiväljundeid nagu eesti keele oskust B1 tasemel ja digipädevus, koolitusel ei õpetata ehk neid ei ole koolituse tulemusena võimalik omandada, samuti ei hinnata antud õpiväljundeid. Hetkel võib (potentsiaalsel) õppijal jääda mulje, et koolituse käigus ta omandab nii eesti keele oskuse B1 tasemel kui algtasemel digipädevuse.

Samuti ei ole õppekava õpiväljundite põhjal võimalik hinnata kõigi kutsestandardis nõutavate kompetentside olemasolu, sest kõik kompetentsid ei kajastu õpiväljundites ja paljud õpiväljundid on sõnastatud mitte teadmiste, oskuste ja hoiakute, vaid tegevustena, mille hindamine auditoorses õppes ei ole võimalik.

Seega õppekava tervikuna ei toeta komisjoni hinnangul piisavalt kutseeksami sooritamiseks vajalike õpiväljundite omandamist.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavast ei selgunud, et õppimisel on spetsialiseerumiseks erivajadustega laste tugiisiku õpe. Hetkel võib (potentsiaalsel) õppijal jääda mulje, et õppes ta omandab kõik kuus spetsialiseerumist.

Samas üks koolitus ei saa korraga ette valmistada mitme erineva kutse või spetsialiseerumise kutseksamiks, sest kutseksamil sooritatakse eksam vastavalt spetsialiseerumisele. Soovitame õppekava pealkiri viia vastavusse õppekava spetsialiseerumisega. Selline lähenemine annab edasi õppe tegeliku sisu ja loob õppijale selguse, mis teda ees ootab.

- 2) Õppekavas on kirjeldatud õpiväljundid, mille omandamist koolitus ei toeta. Oskused, mida ei õpetata, ei saa olla koolitusel õpiväljunditeks (nt digipädevus ja eesti keele oskus B1 tasemel). Kui neid õpiväljundeid ei õpetata, siis tuleb need õpiväljundid õppekavast eemaldada.

1.4. Hinnatavatel õppekavadel on selgelt sõnastatud õpiväljundid (täienduskoolituse standard § 2 lg 3).

Õppekavas on õpiväljundid sõnastatud, aga need on kopeeritud kutsestandardi erinevate kompetentside tegevusnäitajatest. Komisjon toob välja, et tegevusnäitajad ei ole õpiväljundid, sest need kirjeldavad tööprotsessi – mida, kuidas ja millest lähtudes inimene selles ametis töö käigus teeb. Nende üks ühele kopeerimine õpiväljundiks ei ole korrektne, kuna need ei ole mõeldud kirjeldama õppetöö tulemust, mis peaksid olema teadmised, oskused ja hoiakud.

Õpiväljundid peavad kirjeldama õppija õppimise tulemust, mitte protsessi. Seepärast tasub vältida sõnastusi nagu “saab ülevaate”, “omandab kogemusi”, “on suuteline” ja “on võimeline”, kuna need on tulemuste seisukohalt liiga ebamäärased. Paremini sobib sõnastus “oskab”, “analüüsib”, “hindab”, “selgitab”, “seostab”. Mõned näited õnnestunult sõnastatud õpiväljunditest: koolituse läbinu analüüsib psüühilise erivajaduse olemust; selgitab stabiilse suhtluskeskkonna kujundamise põhimõtteid ning oskab neid rakendada; rakendab psüühilise erivajadusega inimesega suhtlemise põhimõtteid.

Õpiväljundites peab kõik peale hoiakute olema hinnatav. Esitatud õppekavas esineb õpiväljundeid, mis on sõnastatud selliselt, et nende saavutatust on äärmiselt keeruline hinnata auditoorses õppes, aga õppekava ei sisalda praktilist õpet ehk juhendatud praktikat. Praktika käigus saaks veenduda, kas õppija ka realselt suhtleb lugupidavalt töökaaslaste ja klientidega, hoidub enda ja klientide ohtu seadmisest, arvestab kliendi haavatust ning arvestab töös klientidega individuaalse ja grupitöö põhimõtteid, juhendab klienti igapäevaelu toimingutes - auditoorse õppetöö käigus neid hinnata ei ole võimalik. Eelpool mainitud õpiväljundid kirjeldavad õppija tegevusi määramatus tulevikus aset leidvas tööprotsessis, mis jääb välja koolituse ajaraamidest.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Soovitame õpiväljundid sõnastada selliselt, et (potentsiaalne) õppija mõistab, millised oskused, teadmised ja hoiakud ta koolituse lõpuks tegelikult omandama peab ja mille omandamine on koolituse raames realselt teostatav. Soovitame sõnastada õpiväljundid selliselt, et need on mõõdetavad ja nende omandamist on võimalik mõõta õppekava õppeaja sees. Samuti soovitame jälgida, et õpiväljundid on loogilises kooskõlas õppekava pealkirja ja eesmärgiga.

1.5. Õpiväljundid on etteantud sisu ja õppekavas planeeritud õppeajaga saavutatavad ning õppekavas on välja toodud õppemaht ja õppe osakaalude maht.

Õppekavas on kirjeldatud õppemaht 240 akadeemilist tundi (160 ak. tundi auditoorne õppetöö, sh 16 tundi esmaabi koolitust). Täienduskoolituse standardi õppekava nõuetest (paragrahv 2) tuleneb kohustus õppe kogumaht, sealhulgas auditoorse, praktilise ja iseseisva töö osakaal välja tuua - antud õppekavas vastav info puudub. Toome eraldi välja, et kui õpe sisaldab praktilisi oskusi (kirjeldatud õppekavas nii õpiväljundites kui eesmärgi all), siis peab osakaalude mahus olema märgitud ka see, et õpe sisaldab praktilise töö osa. Vestluse käigus väitis asutuse juht, et 80 tundi on iseseisev töö, kuid selle kohta puudub info õppekavas. Vestlusel toodi välja, et õppijaid informeeritakse, et kui õppija soovib kutseeksamit teha, siis tuleb läbida praktika ehk koolitusasutuse sõnul on praktika läbimine õppijale vabatahtlik, aga koolitusasutus praktika sooritamist ei juhenda ega hinda praktika õpiväljundeid. Samas õppekavast selgus, et koolitus on kutseeksamiksi ettevalmistav, mille puhul on juhendatud praktika läbimine kohustuslik.

Iseseisvat tööd, selle seotust õpiväljunditega ning hindamist ei kajasta õppekava ega eneseanalüüs, kuid õppekavas peaks olema kirjeldatud kogu õppeprotsess. Kutsestandardist lähtuvalt peab õppija läbima kutseeksami jaoks juhendatud praktika osa. Seega antud õppekava läbimisel pole võimalik taotleda kutseeksamil osalemist ning potentsiaalne õppija ei pruugi talle antava info põhjal mõista, et tal tuleb kutseeksamile pääsemiseks lisaks koolituse läbimisele läbida täiendavalt 80 tundi juhendatud praktikat.

Koolitusel omandatavad õpiväljundid on suures osas praktilise iseloomuga, samas koolitus praktikat ei sisalda. Seega koolituse õppemeetodid ning praktika puudumine on takistuseks koolituse õpiväljundite saavutamisele. Arvestades koolituse eesmärki, mahtu, sisu, ei ole koolituse õpiväljundid ettenähtud aja ja õppemeetoditega saavutatavad.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Tugiisiku kutse taotlemiseks tuleb läbida 240-tunnine koolitus, mis peab sisaldama vähemalt 80 tundi juhendatud praktikat ning 160 tundi auditoorset õpet, s.h. 16 tundi esmaabikoolitust. Õppekavas ei ole praktikat mainitud ja hindamisvestlusel selgus, et õppekava ei sisalda 80 tundi juhendatud praktikat, mis on oluline koolituse osa õpiväljundite omandamiseks. Lähtuvalt täienduskoolituse standardi nõuetest soovitame õppekavas selgelt lahti kirjutada õppe kogumahu ehk 240 tunni jaotus. See info annab õppijale võimaluse analüüsida, kas antud koolitus on talle sobilik ja läbitav.

Arenguvõimalus

- 1) Soovitame õppekavas kirjutada *Õppe sisu* all loetletud teemade taha prognoositavad läbimismahud, et (potentsiaalsel) õppijal jaoks oleks parem ülevaade koolituse ajalisest jaotusest.

KOONDHINNANG ÕPPEKAVAARENDUSE JA ÕPPEKAVA HINDAMISVALDKONNALE:

Nõuded ei ole täidetud

Õppekava väljatöötamise ja arendamine: õppeprotsessi arendamisse on kaasatud koolitajaid ja arvestatud tööturu trendidega, kuid arenduses pole arvestatud erinevate sisenditega (nt valdkondlikud trendid, valdkondlike ekspertide kogemused, valdkonna tööandjate vajadused). Õppekavast ei selgunud, et õppimisel on spetsialiseerumiseks erivajadustega laste tugiisiku õpe. Õppekavast selgus, et üheks eesmärgiks on kutseeksamiks ettevalmistus ning vestlusel ilmnis, et tegemist on erivajadustega laste tugiisiku õppele spetsialiseerumisega, kuid õppekava arendamisel ei ole piisavalt arvestatud kutsestandardis sisalduvaga ja kutseeksamil nõutavaga. Õppekava pealkiri ei anna piisavalt konkreetset infot õppe reaalse sisu kohta. Õppekavas on õpiväljundid sõnastatud, aga need on kopeeritud kutsestandardi erinevate kompetentside tegevusnäitajatest, ei kata kõiki kutsestandardi kohustuslikke kompetentse ega ole kõigi õpiväljundite puhul omandatavad ja hinnatavad auditoorse õppetöö käigus. Õppekava sisaldab õpiväljundeid, mida koolitusel ei õpetata ega hinnata. Õppekavas ei ole välja toodud praktilise ja iseseisva töö osakaalud.

Kuna hindamise käigus leidsid kinnitust eelpool mainitud puudused, siis komisjoni hinnangul „Õppekavaarenduse ja õppekava“ hindamisvaldkonna nõuded ei ole täidetud.

2. ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

2.1. Iga õpiväljundi (sh üldoskuste) saavutamist hinnatakse ja õppija saab tagasisidet omandatud oskuste, teadmiste ja hoiakute kohta.

Eneseanalüüsist selgus, et hindamiseks on kasutusel valikvastustega testid ja suuline teadmiste kontroll. Eneseanalüüsist ja vestlusest selgus, et õppijatele jagatakse tagasisidet nende omandatud oskuste, teadmiste ja hoiakute kohta. Eneseanalüüsist on välja toodud hindamise kirjeldus iga õpiväljundi kohta, v.a arvatud kahe õpiväljundi kohta, mille kohta vestluse käigus selgus, et koolitusasutus neid ei õpeta. Nendeks on digipädevuse arendamine ja eesti keele õpe vähemalt B1 tasemel. Osa õpiväljundeid on õppekavas kirjeldatud selliselt, et neid on võimalik hinnata, ja kirjeldatud on sobivat hindamismeetodit. Samas sisaldab õppekava õpiväljundeid, mida ei ole auditoorse õppe raames võimalik hinnata ja mille omandamist saaks hinnata juhendatud praktika käigus, mida õppekava ei sisalda. Näiteks “arvestab kliendi haavatavuse ja võimaliku stigmatiseerumisega” või “juhendab klienti igapäevaelu toimingutes”.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekava sisaldab õpiväljundeid, mille omandamist õppekava ei toeta ja mida ei hinnata (digioskused ja eesti keele oskus). Komisjon soovib loetleda õppekavas ainult õpiväljundid, mida koolitusel omandatakse ja mille omandamist hinnatakse.
- 2) Kõik õppekava õpiväljundid ei ole hinnatavad auditoorse õppetöö käigus või tulemusena. Komisjon soovib iga õpiväljundi puhul veenduda, et õpiväljund on planeeritud õppevormiga omandatav ja selle omandamine hinnatav. Hinnata tuleb kõiki õpiväljundites loetletud õpiväljundeid (v.a hoiakud).

Arenguvõimalus

- 1) Soovitame kokkuvõtva hindamise puhul testis kasutada lisaks valikvastustele arutletavaid küsimusi, et paremini hinnata õigete hoiakute olemasolu.

2.2. Õppekavas on välja toodud, mis tingimused peab õppija täitma, et õppekava lõpetada ja milline dokument õppijale koolituse lõpuks antakse (täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2).

Asutus on järgmiselt kirjeldanud õppekavas tingimused, mis on vaja täita tunnistuse või tõendi väljastamiseks:

TUNNISTUS väljastatakse õppijale juhul, kui õppija saavutab kõik õppekava lõpetamiseks nõutud õpiväljundid, õppija osaleb vähemalt 70% õppetundidest ning sooritab kirjaliku testi. Õppur on läbinud täies mahus esmaabi ja sooritanud esmaabialaste teadmiste testi, kaitsnud rühma ees juhtumianalüüsi, kus kasutab analüüsimisel õppekava õpiväljundites nimetatud tegevusnäitajaid ja saanud selle kohta juhendaja positiivse hinnangu.

Tõend koolitusel osalemise või selle läbimise kohta väljastatakse isikule juhul, kui õppija on osalenud vähem kui 70% õppetundidest ning koolituse käigus isik ei saavutanud kõiki õppekava lõpetamiseks nõutud õpiväljundeid (esmaabi täies mahus läbimata, juhtumianalüüs esitamata).

Õppekavas jaotis *Nõuded õpingute lõpetamiseks ja dokumendid* algab infoga „Pärast koolituse läbimist on võimalik taotleda Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 kutsetunnistus. Selleks on vaja sooritada kutseksam.“ Tegemist on eksitava infoga.

Õppekavas on arusaadavalt sõnastatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid, mis vastavad seaduse nõuetele.

Arenguvõimalus

- 1) Esitatud õppekavas punkti 12 alusel *Nõuded õpingute lõpetamiseks ja dokumendid* algab infoga „Pärast koolituse läbimist on võimalik taotleda Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 kutsetunnistus. Selleks on vaja sooritada kutseksam.“ Tegemist on eksitava infoga. Soovitame õppekavast see info antud punkti alt välja võtta.

2.3. Õppijad on rahul omandatud oskuste, teadmiste ja/või hoiakutega.

Eneseanalüüsist selgus, et õppijatelt saadakse tagasisidet erinevatel viisidel (suuliselt/kirjalikult), selle kogumine toimub koolituse erinevates etappides (iga mooduli kui ka kursuse lõpus). Veebivestluselt selgus, et tagasiside küsitakse vabas vormis ehk konkreetset küsimused puuduvad ning õppijale on tagasiside andmine vabatahtlik. Vestlusest ega eneseanalüüsist ei selgunud, et tagasiside kogumise säilitamiseks ja statistika kogumiseks oleks olemas läbimõeldud süsteem.

Samuti toodi vestlusel erinevaid näiteid, millist tagasisidet on õppijad jaganud. Hindamisvestluse käigus selgus, et õppijatel on keeruline anda koolitajale suuliselt negatiivselt tagasisidet ning nad eelistavad selle andmist koolitusasutuse juhile. Lisaks ilmnest vestluselt, et õppijalt saadud tagasisidet analüüsitakse lähtuvalt sellest, kas tegemist on konstruktiivse (nt slaidid peaksid olema venekeelsed, õppejõud ei püsi teemas) või emotsionaalsel baasil (nt õppija ei saanud soovitud linnaosas praktikakohta) saadud teabega ning lähtuvalt sellest tehakse muudatusi. Vestlusel anti infot, et õppijad on tagasisides toonud välja, et õppes meeldivad elulised praktilised juhtumid.

Koolitusasutus esitas tõendusmaterjalina kaks positiivset tagasisidekirja, mis olid esitatud vabas vormis. Antud tagasisidekirjades kiideti õppeprotsessi korraldust, tundide ülesehitust, vastutulelikku koolitajat, materjalide selgust ja oldi rahul koolitusega.

Vestlusest selgus, et koolitusasutus ise ülevaadet ei oma, kui paljud lõpetajad lähevad erialasele tööle või asuvad kutsetunnistust taotlema. Info saadakse siis, kui õppija seda ise ütleb koolitusasutusele.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Vestlusel selgus, et tagasiside andmine toimub vabas vormis (st kasutusel ei ole konkreetseid küsimusi). Selleks, et oleks võimalik hinnata õppijate rahulolu omandatud oskuste/teadmiste/õppetöö korralduse/koolitajate osas, soovitame luua kirjalikuks tagasiside saamiseks avatud küsimustega ankeetküsimustikud.
- 2) Vestlusel selgus, et tagasiside kogumises puudub süsteemsus ja korrapärasus. Selleks, et asutusel oleks olemas ülevaade oma koolituste, koolitajate, õppekorralduse kvaliteedist ja lõpetanute erialasele tööle saamisest/kutsetunnistuse taotlemise statistikast, soovitame kasutusele võtta põhjalik tagasiside kogumise süsteem ja läbi mõelda säilitamise meetodid. Lisaks soovitame koolitusasutusel alati õppijalt küsida tagasisidet ning motiveerida õppijat sellele vastama; samuti on oluline, et saadud vastuseid analüüsitaks ning vajadusel tehakse vastavaid muudatusi koolitusse.

KOONDHINNANG ÕPPIMISE JA ÕPETAMISE HINDAMISVALDKONNALE: Nõuded on põhiosas täidetud

Õppekavas on arusaadavalt sõnastatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid. Vestlusel selgus, et õppijate tagasisidet küsitakse, aga kogumises puudub süsteemsus ja korrapärasus ning see toimub vabas vormis. Eneseanalüüsist ja vestlusest selgus, et õppijatele jagatakse tagasisidet nende omandatud oskuste, teadmiste ja hoiakute kohta. Õppekavas on õpiväljundeid, mille omandamiseks ja hindamiseks ei sobi auditoorne õpe. Õppekavas ja eneseanalüüsis puuduvad teatud õpiväljundite hindamise meetodid, mille tõttu hindamine ei ole selge ja läbipaistev kogu õppeprotsessi lõikes. Kõikide õpiväljundite hindamiseks kavandatud meetodid ei ole asjakohased. Kuna hindamise käigus leidsid kinnitust eelpool mainitud puudused, hindab komisjon „Õppimise ja õpetamise“ hindamisvaldkonna põhiosas täidetuks.

3. KOOLITAJAD

3.1. Koolitajate kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus ja info selle kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel (TäKS § 11 lõige 2).

Koolitusasutuse veebilehel info koolitajate kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kohta puudub. Veebivestlusest selgus, et antud hetkel koolitusasutus koolitust ei paku, kuigi huviliste olemasolul on asutusel valmisolek koolitust uuesti pakkuda. Õppekavas on üldine kirjeldus potentsiaalsetele koolitajatele esitatavatest kvalifikatsiooninõuetest. Kuna hetkel õppekava ei pakuta, ei tulene seadusandlusest kohustust kuvada veebilehel konkreetsete koolitajate kvalifikatsiooni kirjeldavat infot.

Arenguvõimalused

- 1) Potentsiaalse õppija jaoks on oluline info õppima asumise otsuse tegemisel koolitajate pädevuse olemasolu. Seega õppekava uuesti õpetama hakkamisel soovime tuua veebilehel kui õppekavas välja antud õppekava kõikide koolitajate CV-d (sh asendajate), kus on toodud välja konkreetne haridus, töökogemus, erialased täienduskoolitused.

3.2. Koolitajatel ja praktikajuhendajatel (kus asjakohane) on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus ja andragoogiline pädevus.

Eneseanalüüsi aruandes ja veebivestlustel asutus selgitas, et koolitusasutusel on kindlad kriteeriumid, mille alusel koolitajaid värvatakse. Kolmest õppekava koolitajast on komisjonil terviklik info Ljubov Severina kohta, kes koolitab esmaabi valdkonda (16 tundi). info pärineb veebivestlustest ning koolitusasutuse poolt saadetud koolitaja CV-st. Ülejäänud kahe koolitaja kohta koolitusasutus CV-sid koos õpetatavate ainete jagunemisega hindamiskomisjoni palvest hoolimata ei esitanud. Õppekavas on toodud kolmest kahe koolitaja puhul välja lõpetatud koolid, kuid mitte erialad; välja toodud on kolmest ühe koolitaja töökogemus, kuid ei selgu, kas töötatakse praegu kõikidel nendel kohtadel või tegemist on varasema töökogemusega. Kahe koolitaja puhul on infona asutuste nimed, kuid puudub info ametikoha kohta. Seetõttu ei saa komisjon olla veendunud, et koolituse läbiviimiseks on olemas vajalikud erialased ja andragoogilised kvalifikatsioonid, mis toetavad koolituse sisulist kvaliteeti tervikuna ning täidetud on sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 tugiisikute spetsialiseerumiste nõuded erialasele täienduskoolitusele, mis on sätestatud kutsekomisjoni 9.06.2021 otsusega.

Tugevused

- 1) Esmaabi koolitaja Ljubov Severina on kogenud antud valdkonna koolitaja ja toob lisaväärtust omades valdkonnaspetsiifilist kompetentsi ja õpetamisel lähtub praktiliste kogemuste jagamistest.

Parendusvaldkonnad ja soovitud

- 1) Täiskasvanute koolituse seaduse § 11 lõike 2 kohaselt peab koolitusasutuse pidaja õppe eesmärkide ja õpiväljundite saavutamiseks tagama vajaliku arvu õppekavas kirjeldatud kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemusega koolitajate olemasolu. Kuna komisjonil ei õnnestunud ei koolitusasutuse kodulehel ega ka koolitusasutuselt saada asjakohast infot koolitajate kvalifikatsioon kohta, siis järeldeb komisjon, et kolmest koolitajast kahe kvalifikatsiooni vastavus ei ole tõendatud. Komisjon soovib koolitusasutusel jälgida ja analüüsida regulaarselt oma koolitajate kvalifikatsiooni, mis puudutab asjakohaste täienduskoolituste läbimist ning andragoogiliste oskuste omandamist ja täiendamist. Samuti soovime õppekavas koolitajate kogemused ja kvalifikatsioonid detailsemalt lahti kirjutada.

3.3. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja koolitaja pädevusi.

Komisjon kuulis veebivestlusel ja luges eneseanalüüsi aruandest, et koolitusasutus peab oluliseks ja investeerib koolitajate arenguvõimalustesse (rahaline toetus koolituse läbimiseks). Samuti selgus, et lisaks enesearengu ja koolituse kvaliteedi parendamise eesmärgil toimuvad koolitajate ja koolitusasutuse juhi vahel vestlused (sh selle käigus jagatakse õppijatelt saadud tagasisidet). Vestlused toimuvad jooksvalt, puudub regulaarsus.

Veebivestlusel ilmnis, et koolitaja Ljubov Severina analüüsib edukalt oma õppetegevust ning omab selget plaani edasise enesearengu osas; samuti on ta kirjutas koolitusel esmaabi koolitajatele, mis toimub järgmisel aastal – koolituse eest on lubanud tasuda koolitusasutus. Vestlusel koolitusasutusega selgus, et siiani keegi rahalist toetust kasutanud ei ole ning peale Ljubov Severina ei ole teiste koolitajatega konkreetseid kokkuleppeid koolituste läbimise kohta. Teiste õppekava koolitajate kohta ei esitanud asutus tõendeid, mis kinnitaksid nende regulaarset enesetäiendamist.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Kolmest koolitajast kahe puhul ei ole regulaarne enesetäiendamine tõendatud, mistõttu komisjon järeldeb, et seda ei toimu. Komisjon soovib asutuse tagada, et kõik koolitajad täiendaksid regulaarset oma erialaseid ja 11koolitajapädevusi.

Arenguvõimalused

- 1) Soovitame regulaarselt analüüsida koolitajate enesetäiendamise ning arenguvõimalusi, mis annab koolitusasutusele koolitajate pädevuse kohta infot ja seeläbi aitab tõsta õppe kvaliteeti. Samuti soovime koolitusasutusel kaardistada korrapäraselt koolitajate läbitavaid koolitusi ning olla ise algataja suunamaks koolitajaid vajalikke koolitusi läbima.
- 2) Koolitusasutus suhtleb koolitajatega jooksvalt (sh selle käigus jagatakse tagasisidet). Enesearengu ja koolituse kvaliteedi parendamise eesmärgil soovime suhtluse muuta regulaarseks (nt peale iga kursuse lõppu toimub vestlus, kus analüüsitakse õppijatelt saadud tagasisidet, koolitaja analüüsib oma õppetegevust).

3.4. Koolitajad ja õppijad on teadlikud õppekava eesmärgist.

Eneseanalüüsist selgus, et õppekava arendus on osaliselt läbimõeldud ning koolitajaid kaasav erinevates etappides. Koolitajad teevad läbivalt omavahel koostööd. Veebivestlusest ilmnis, et koolitaja Ljubov Severina arvestab loenguid välja töötades õppekava kui tervikut ja omab nägemust enda rollist koolituse tervikkontekstis. Veebivestluse põhjal nii koolitusasutuse esindajaga kui koolitajaga saab eeldada, et õppijad on teadlikud sellest, mis on koolituse eesmärk ja kuidas on õpe korraldatud – õppijad viiakse kurssi koolituse alguses esimesel kohtumisel, e-mailiga saadetakse õppekava ning lisaks tutvustavad koolitajad oma osa uuesti enda õppetegevuse alguses. Komisjon ei ole lõplikult veendunud, kas koolitusasutus, koolitajad ja õppijad on täielikult teadlikud, et tegemist on kutseksamiks ettevalmistava koolitusega. Seega ei saa hinnata, kas õppijad on täielikult kursis kõikide koolituse eesmärkidega.

Arenguvõimalused

- 1) Saavutamaks ühtlase kvaliteediga pakutavat õpet, soovitame koolitusasutusel läbi viia regulaarseid arutelusid koolitajatega (sh kõik koolitajad koos), et olla veendunud koolitajate teadlikkuses õppekava kui terviku eesmärgist, sisust ja sellest, milline on nende roll selles. Eesmärgiks on, et koolitaja õpetatavad ained on seoses koolituse tervikeesmärgiga ja toetavad õpiväljundeid (st koolitaja arvestab oma ainet lugedes ja õppematerjale ette valmistades sellega, et ta on osa tervikust). Lisaks regulaarsed ühised arutelud loovad võimaluse koolitajatel omavahel jagada teadmisi ja kogemusi, suurendada omavahelist koostööd ning hoiduda sellest, et õpetatavad teemad kattuvad või tervikuna on kasutusel liiga erinevad meetodid, liiga erinevad lähenemised või nõuded õppijatele.

3.5. Koolitajad kasutavad õpiväljundite saavutamiseks asjakohaseid ja õppijat motiveerivaid õppemeetodeid.

Eneseanalüüsist ja õppekavast selgus, et rakendatud on erinevaid õppemeetodeid (nt loeng koos praktiliste selgitustega, rühmatööna ülesannete lahendamine, vahetult peale loengut koolitaja esitab suuliselt kordamisküsimusi, õppijate/koolitajate elulistel kogemustel/probleemidel tuginevad arutelud), mis on kooskõlas hindamisega ja toetavad õpiväljundite saavutamist.

Veebivestlusel iseloomustati ja kirjeldati antud õppekava keskmist õppijat ning õppegruppi, millele tuginedes saab väita, et oma õppijat tuntakse ja õppijate vajadustega arvestatakse, neid toetatakse ning ollakse paindlikud õppetöös kui ka selle korralduses.

Koolitusasutuse sõnul on õppijad motiveeritud ja koolitajad on teadlikud õppekava eesmärgist. Vestlusest koolitaja Ljubov Severinaga selgus, et õpet näitlikustatakse eluliste näidetega ja antakse ka praktilisi lisasoovitusi ning oskusi (nt korrektne abi kutsumine), toetamaks õpiväljundite paremat omandamist.

KOONDHINNANG KOOLITAJATE HINDAMISVALDKONNALE: Nõuded ei ole täidetud

Koolitusasutuse veebilehel info nii koolitajate kui nende kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kohta puudub. Samas antud õpet aktiivselt hetkel ei pakuta, seega pole nõuet hoida vastavat infot kodulehel. Komisjonile kahe koolitaja kohta koolitusasutus CV-sid koos õpetavate ainete jagunemisega komisjoni palvest hoolimata ei esitanud. Samuti on komisjonile esitatud õppekavas antud info puudulik - olemas oli kolmest kahe koolitaja lõpetatud koolid, kuid mitte erialad; välja toodud on koolitajate tööandjad, aga puudub info ametikoha kohta. Infost koolitajate kohta ei selgu, kas töötatakse praegu kõikidel nendel kohtadel või tegemist on varasema töökogemusega. Seetõttu ei saa komisjon olla veendunud, et koolituse läbiviimiseks on olemas vajalik erialane ja täiskasvanute koolitamise kvalifikatsioon, mis toetab koolituse sisulist kvaliteeti tervikuna.

Enesearengu ja koolituse kvaliteedi parendamise eesmärgil toimuvad koolitajate ja koolitusasutuse juhi vahel vestlused (sh selle käigus jagatakse õppijatelt saadud tagasisidet). Vestlused toimuvad jooksvalt, puudub regulaarsus. Koolitusasutus väidab, et on valmis investeerima koolitajate arenguvõimalustesse (rahaline toetus koolituse läbimiseks), kuid siiani keegi rahalist toetust kasutanud ei ole ehk tegemist ei ole koolitusasutuse poolt planeeritud või süsteemse tegevusega.

Kuna hindamise käigus ei esitanud asutus komisjonile ammendavat infot kõikide õppekavaga seotud koolitajate kvalifikatsiooni kohta, siis komisjoni hinnangul „Koolitajate“ hindamisvaldkonna nõuded ei ole täidetud.

4. RESSURSID

4.1. Füüsiline (õppevahendid, seadmed, ruumid, ligipääs jms) ja/või digiõppe keskkond on nõuetekohane, vastab koolituse eesmärkidele ning toetab õppijat.

Nii eneseanalüüsi aruandest kui veebivestlusest selgus, et kasutatav õppekeskkond on piisav täienduskoolituse edukaks läbiviimiseks - Google Meet (v.a esmaabi). Tunnustamist väärrib, et veebikeskkonna valikul on lähtutud õppijatest ja koolitajatest - see on kasutajasõbralik ning ei nõua tarkvara allalaadimist ega konto loomist. Positiivsena võib välja tuua, et koolitusasutus lahendab füüsilised probleemid, et õppija saaks osaleda õppetöös, näiteks on pakkunud õppijale õppeseadmeid, kui õppijal endal selleks vahendid puuduvad. Samuti ollakse IT-toeks koolitajale, mis selgus eneseanalüüsist kui ka veebivestlusest. Veebivestluse käigus ilmnes, et koolitusasutus on läbi mõelnud kriteeriumid, kui rendib esmaabi õppeks koolitusruume.

Arenguvõimalused

- 1) Õppekavas on toodud välja, et õpe toimub veebikeskkonnas. Veebivestlusel selgus, et esmaabi praktiline pool toimub koolitusruumis. Tegemist on õppija jaoks olulise infoga (eriti kui õppija ei asu Tallinnas). Soovitame tuua õppekavas eraldi välja, et esmaabi praktiline osa toimub füüsilise kohalolekuga ning kui asukoht on alati samal aadressil, siis ka see info.
- 2) Õppekavas on toodud välja, et õpe toimub veebikeskkonnas, kuid puudub info, millises keskkonnas ning kas aktsepteeritakse kõiki vahendeid õppetöös osalemiseks. Potentsiaalne õppija võib vajada

antud infot otsustuse tegemisel õppima asumise puhul. Soovitame tuua õppekavas ja kodulehel koolitusinfo juures välja, et veebikeskkonnaks on Google Meet ning milliseid vahendeid aktsepteeritakse õppetöös osalemiseks (nt arvuti/telefon/tahvelarvuti).

KOONDHINNANG RESSURSSIDE HINDAMISVALDKONNALE: Nõuded on täidetud

Ressursid on piisavad ja sihtrühmale sobivad. Seadusest tulenevad nõuded on täidetud. Eraldi märkimist väärrib asjaolu, et õppeasutus on pakkunud õppijale õppeseadmeid, kui õppijal endal selleks vahendid puudusid. Komisjoni hinnangul on hindamisvaldkonna „Ressursid” nõuded täidetud.